

Нүхэд солдадууд болон метросууд, сержантууд болон старшинауд!
Нүхэд прапорщикууд болон мичманууд!
Нүхэд офицерууд, генералууд болон адмиралууд!
Нүхэд, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүснүүдэй ветеранууд!
Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 62-дохи жэлэй өдөр совет арад, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүснүүдэй сэргэшдэ мүноэдэр хайндэрлэжэ байна.

Энэ хайндэр КПСС-эй ЦК-гай ноябрин (1979 он) Пленум-эй шийдхээринуудһээ, Владимир Ильич Лениний түрээшдэ 110 жэлэй ойдо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 35 жэлэй ойдо балдэлгээ үндэһэлэн, совет арадай политическэ ба ажалай эхэ үүсхэл эдэбхин оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Партийн дотоодын болон гадаадын политике, КПСС-эй Центральна Комитетэй, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Политбюрогой ажал ябуулгы совет хунууд халуунар хайшаана. Бүхы совет хунуудтэл өдл, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүснүүдэй сэргэшдэ арадай депутатуудай Советүүдэй хүнгалды утгахада, парти ба арадай эбдэршгүй бата нэгэрдэлтэй, коммунистууд болон партинабэшэ хунуудэй нягтэ жагсаалтай байһы шэнэ хүсэтэйгээр харуула.

КПСС-эй XXV съездын шийдхээринууды бэлүүлхын, худалмэрин ашаг үрэ ба шанар дээшлүүлхын түлөө, арбадахи табан жэлэй түсбэе ажилтатгайгаар дүргэрин түлөө социалис мурысөөн орон дотор үргэнөөр дэлгэрээ. Худалмэришэн анги, колхозно таряашад, арадай интеллигенци экономикэ саашадан дээшлүүлхэ, эрдэм, соёлы хүгжөөхэ, ажалшадай хуудал байдалы хайжаруула талаар партиин асары эхэ түсбүүды бодото дээрэн бэлүүлхээр шийдхэнэй байһана мэдүүлнэ.

Коммуни парти болон Совет гүрэн эб найрамдалта гадаадын политике оролдосотойгоор, эрэлэн сээрээр бэлүүлнэ, коммуниан байгуулгын шуухаа нүхээс болохо эб найрамдал бэхжүүлхын түлөө сэг үргэлжэ тэмсээнэ.
Нүүлэй үедэ дэлхэй дээрхи политическэ байдал эл боло ороо бэрхшээлтэй болоо. США-гай ба бусад зарим гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэй бүлгээрхид аюулай эээрхэг түрхмэйгэй замда улам эдбхитэйгээр гарана, шархууд байдал хүлээнүүлгын буруу гүрэхэ ба «хүйтэн дайны» үеһе нэгэргээ хэргэ замда, дайны аюул аюул нүжгөөдөг буу эбсэгүүды эхээр гэрхэ хэргэ замда ороно. США-гай хашалта бэлалта доро НАТО-гай советэй абанан бүлгээлэй сэргэй хүсэлэл оролдолгонууды саашадан үргэхэдэ программы, америкэ явэрна шэнэ ракетнууды Баруун Европын хэдэн оройн газер дайда дээрэ тодхон табиха тухай шийдхээрэй энээнэ элрихэйлэн гэршэлнэ.

США тухмаршадатая хамта афган арада эсэргүү империалис эээрхэг түрхмэйг абуула эмхидхээ, совет-америкэ харисаа муудхада. Афганистандай үйлэ хэрэгүүдэ манай оройн дүүргэжэ байдаг уургы худал хуурма хардан гүрэлгөөр бээ далдан халхалжа, эдээр дэлхэйн али бүхы райондо өсөдөгөө өһо гуримүүды бэлүүлхэ «эрхээ» болхы оролдон, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдэ түүдүүлгээр хамааралсан.

Иймэ оршон байдалда эб найрамдал таһалдалда оруула гэлэн империалис харис эгээгээдүүдэй, Пекинэй эээрхэн зонхилгошодой нэдэлгүнүүдэ шэнэ харюу сохило үгээхэ зуураа, Советскэ Союзай Коммуни парти эб найрамдал эрэлэн сээрээр бэлүүлэн, совет хунуудэй нэримжы дээшлүүлхэ тухай, орононгоо өөрөөгөө хамгаалха хүсэ шадалны бэхжүүлхэ, арми болон флодой дайшалхы бэлэн байлгы дээшлүүлхэ хэрэгтэ анхарала хандуула.

В. И. Лениней байгуулан, Коммуни партиин хүмүүжүүлэн, дайсагтай байлдаануудта хатууһан Совет Зэбсэгтэ Хүснүүдэ социалис Эхэ орононгоо аюулыг байдалы ханга талаар эднэртэ далаггадан харюусалгатай зорилгонууды нэрэты солотойгоор бэлүүлнэ.

1980 оной ленинскэ, габшагай ажалай жэл болгохо гэлэн КПСС-эй ЦК-гай урла Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой нэгэн ханалтайгаар дэмжэгдээ. Дайшалхы эршэтэ хүрелсал хэгдэнэ, Лениней захяа зааберинууды нагнанаар бэлүүлхэ, дайшалхы ба политическэ бэлдхэлэй хайжаруула, бэримжээ дээшлүүлхэ, Эхэ ороноо, социализмн агууехэ түйлэлтэнүүды хамгаалхаар ходоодо бэлэн байха гэлэн урла доро социалис мурысөөн үргэдхэ байна. Совет Зэбсэгтэ Хүснүүдэ Варшавскэ Договотой хэбээтэй гүрэнүүдэй аринуудтай дайшалхы өһоор жагсажа, патриотическэ ба интернациональна уялгаа бэлүүлнэ.

Нүхэд арми ба флодой сэргэшдэ!
Нүхэд СССР-эй Зэбсэгтэ Хүснүүдэй ветеранууд!
Бүгдэ арадай хайндэрлэ — Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 62-дохи жэлэй ойгоор таанайды амаршалаба. Сэрэгэй мэрэгжэл шадбаряа дээшлүүлхэдэ, жагс журам ба эмхидхэл бэхжүүлгэдэ, чэстнүүд болон кораблануудай дайшалхы бэлэн байлгы дээшлүүлгэдэ шэнэ амжалтанууды туйлахынь сэргэшдэ хүсэнэб.

Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 62-дохи жэлэй ойн хүндэлгээ ниггээ захирнаб:
1980 оной февралын 23-да нототайг сагаар 21 часта манай Эхэ оройн нислэл — баатар хото Мсиада, союзна республикануудай нислэл хотонуудта, баатар хотонуд Ленинградта, Волгоградта, Севастопольдо, Одессэдэ, Новороссиискда, Керчьдэ, Тулада, баатар хэрэм Брестдэ фейерверк үгээхэ.

Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 62-дохи жэлэй ой мандаха болтогой!
Баатар габьяата совет арад болон тэдэнэй Зэбсэгтэ Хүснүүд мандаха болтогой!
Бидинэ илалтада зоригжуулгажа, эмхидхэгшэ—Советскэ Союзай Коммуни партида алдар соло!

СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. УСТИНОВ.

БУРЯДАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1980 оной февралын 23, суббото № 45 (15368) Сэн 2 мүнгэн.

АШАГ ҮРЭТЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ — АРАД ЗОНОЙ БАЯН БАЙДАЛАЙ ЭШЭ ҮНДЭЭН

Һунгагшад А. Н. Косыгинтай уулзаба

Манаг агууехэ Эхэ оройн туйлаһан бүхы илалта амжалтанууд арад зоной аша гын, эол жаргалтай тулада коммуни партиин абуудлар гэрэ табията тэмсэлтэйн үлэ холбоотой. Энэ ушар аралтын 21-дэ Москвада, РСФСР-эй ЦК-гай Политбюрогой депутат кайдан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гашуун, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй үрүлгэй Алексей Николаевич Косыгинтай нислэлтэн хунуулинн Фрунзенскэ оройтой ажалшадай түлээлхэдэй уулзалгын үс тэмдэглэгдээ.

Нислэл хотын хүдэлмэришэн анги, бүхы ажалшад КПСС-эй дотоодын болон гадаадын эсэн нэгэргэн политическэ хүсэд, бурин бүхэжнэ, Москвагайнд, бүхы совет хунуудтэл адляар, социалис мурысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, түсбүүд болон социалис уялгануудаа болзоороо урид дүүргэхын тула шуухаа бүхы нүмү хэжэ гэжэ оролдон. Энэст тухайда Часан хойрдохэ завод директор Д. А. Парамонин, 141-дөхи дунда һургуулин багша Г. И. Рязанова, СССР-эй Наукануудай академинн Прикладной математикын институттай таһагы даагша Социалис Ажалай Герой, академик А. А. Самарский болон бусад хэлээ.

Сугларашадай зүгһөө хан халуунар утгалдан, А. Н. Косыгин үгэ хэлээ. Хойлогдонхой. Табан жэлэй дунгууды партиин болохо байгаа XXVI съезд согсолон гаргаха болон. Гэжэ зуура, табан жэлэй туршада оройн үйлдэбэрилгын хүсэн нилээд эхээр ургаха, жарал онуудай эсэстэ манай орондо бин байантай адли хэмжээтэй үйлдэбэрилгын гол фондууд ашаглалаа оруулагдаха гэжэ мүнөөһы хэлээдэ болохо. Хүн зоной хүсэрлэмжэ хангаһын, гэр байранууды бариха, эдүүрхы хамгаалха, гэгээрэлэй, соёлгой ба үйлдэбэрилгын бусад халбаринуудай хэрэглэмжэ хангаһын тула табан жэлэй турша соо 1.600 миллиард үлүүтэй түхэржэ— долодохон, наймадхи табан жэлүүдэй хамтын хэмжээнтэй адли мүнгэн табигдаха.

Нислэл хотын Фрунзенскэ районной бүхы ажалшадта — хүдэлмэришэд болон ала багшадта, инженернүүд ба техникүүдтэ эрдэм наукаын, арадай гэгээрэлэй, искусствын ба агууехэ хамгаалгын хүдэлмэришэдтэ нүхэр Л. И. Брежневэй эльгэлэн амаршалгы, саашанай ажалдаа, нитын ажал ябуулагдаа амжалтанууды туйлаха, энхэ тайбан байхынь хүсөөн хүсэлэнгэ нүхэр А. Н. Косыгин сугларашадай нэрвемэ альга ташалган доро дамжуула.

(Эхин. Түгэсхэлэнэ 2-дохи нюурта).

АГУУ ЛЕНИНЭЙ АЛДАРТТА ОЙДО

АМЖАЛТААРНАЙ АМАРШАЛБА

РСФСР-эй Түлшын промышленностин министрество ой модонй, модо болбосоруулгын ба саарһанай промышленностин худалмэрилгэдэй профсоюзай ЦК таны коллективы 1979 оной дүрбэдэхи хуралдай социалис мурысөөнэй дүнгөөр гурбадхил мүнгэн шагда хүртээнтэй дашарамдуулан амаршалаа, В. И. Лениней түрөөшдэ 110 жэлэй ойн хүндэлгээ абанан түсбэ, социалис уялгануудаа амжалтатгайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнэй амжалта хүсэнэ.

Министр ПАНКРАТОВ, Профсоюзай ЦК-гай секретарь ЗОМИТОВА.

Иймэ телеграмма нахан Бурядай АССР-эй Түлшын промышленностин министрестын коллективтэ эрөөн байна. Энэ хадаа коллективтэй туйлаһан горитой амжалты гэршэлнэ гэжэ. Үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталтай туршада манай Министрестын харьяата предприятиеудтэ продукция худалдаха түсбөө 104,3 процент, модо шэрэхэ түсбөө 103,5 процент, хөрөөдэмжэ модо гаргаха түсбөө 107,8 процент, арадай үргэн хэрэгтэ дэмжнэ хангаха түсбөө 101,1 процент дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, үнгэрһэн жэлэй гурбадхил кварталтай туршада манай Министрестын харьяата предприятиеудтэ продукция худалдаха түсбөө 104,3 процент, модо шэрэхэ түсбөө 103,5 процент, хөрөөдэмжэ модо гаргаха түсбөө 107,8 процент, арадай үргэн хэрэгтэ дэмжнэ хангаха түсбөө 101,1 процент дүүргэһэн байна.

Н. ГОВОРОВ, министрестын партиина организациин секретарь.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ СУББОТНИК

Комсомолшуудай үүсхэлээр Улаан-Удын газар трикотажай фабрикада февралын 9-дэ найрамдалай субботник үнгэрөгдөө. Эндэ үнгэрэгдэлэн митинг дээрэ багсалгаша Наля Асеева, нэхлгын үйлдэбэрилгын комсомолой организациин секретарь Тамара Муравьева, электр, фабрикийн ВЛКСМ-эй комитетэй—секретарь Владимир Ватюков, комсомолой Октябрскэ райкомой нэгэдх секретарь Даши Дашидэ болон бусад үгэ хэлээ. Запасай полковник Иван Степанович Гречан залуушуулай урда үгэ хэлээ, дайн байлдаан тухай хөөржэ, зурхэ сэдхэл хүдэлгээ. Субботник үнгэрэгдэ, олоно мүнүгээ Эб найрамдалай фондоо оруулаха гэлэн залуушуулай патриот ёһоной үүсхэл үргэнөөр дэмжэгдээ.

Субботниктэй түгэсхэлдэ «Сахилгаан» хуудалан гаража, ажалтай хайндэртэ хабардан бүхы хунууд үндэр бүтээхэ туйлаа гэжэ элрээ. Жошөөлхэдэ, энэ үдэр будалгын үйлдэбэрилгын даагша Т. Викс үдэрэйгөө нормо 160 процент дүүргэһэн байба. Харин нэхэгшэ, горсоведтэй депутатта кандидат Л. Пахомова нормоо апар 190 процент дүүргээ. Тэршэлэн нэхэгшэд С. Дондокова, С. Дашнева, З. Балдаева болон бусад нормоо холо үлүүлэн дүүргээ.

Трикотажинуудай хайн найхан энэ үүсхэл республикийн комсомолшуудын дунда үргэнөөр дэмжэгдэхэ бээ гэжэ ханагана.

Т. ВЛАСОВА.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Үсгэлдэр Улаан-Үдэдэ Буурядай оперо болон баледэй Лениней орденго академическэ театр соо Совет Арминн, Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагданан баярай суглаан болобо, Эндэ суглааншад Совет Зэбсэгтэ Хүснүүдэй алдарта зам тухай элидхэл шагнаа.

Үлүүлээрнэй хайндэртэ зорюулагданан концерт харуулагдаа.

КПСС-эй обкомдо

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1980 ОНОЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД ТУХАЙ

Колхоз, совхозуудай, Госкомсельхозтехникин предприятиеудай, мелиоративна, уланай ажлын эмхинүүдэй коллективүүдэй хамтын суглан болон районуудай үйлдэбэрилгын түрүүлэй зүбөөн дээрэ абтан 1980 оной социалис уялганууды КПСС-эй обкомой пленум хайшагаа.

Ороно таряа, малай тэмээ болон газар таряалангай, мал ажал продуктивуды үйлдэбэрилхэ талаар харалган зонхилгоонды бэлүүлхын тула хүдөө ажыхын худалмэрилгэдэ дунда аша үрэтэй социалис мурысөө дэлгэрүүлгээр КПСС-эй райкомудай, партины, профсоюзай, комсомолой организацинууд болон советскэ, хүдөө ажыхын оргунуд уял-

галагдаа. Үйлдэбэрилгын хүбн бүхэндэ бин байгаа арга болжонууды дүүрэнээр хэрэглэжэ, худалмэрин шанар хайжаруула, хүдөө ажыхын үйлдэбэрилгын эмжээ, мүн тэрэнэй ашг үсэ дээшлүүлхэ талаар колхоз, совхозуудай болон хүдөө ажыхын бусад предприятие, эмхинүүдэй бүхы хүсэл оролдолгынь шэглүүлхэ болоно.

Ажалшадай үүсхэлы хөө хаангагүй дэмжжэ, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шуухаа. Тэршэлэн В. И. Лениней түрөөшдэ 110 жэлэй ойе, мүн совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда илһан 35 жэлэй өйе ажалынгаа шэнэ амжалтаар утгаха ёһотой.

Механизаторнууд болон таряан ажалай худалмэрилгэдэ гектар бүриһөө адагынь 12,3 центнер орооно, 95 центнер хартааба, 175 центнер овош, 145 центнер кукурузын ногоо, 240 центнер зернолоодууды ургуулаха абаха зорилго урдаа табиба. Луговодууд хээрнн сабшалангай гектар бүриһөө 13 центнер, олон жэлэй ногооной тарилгаһаа 20 центнер үбһэ хуряаха, тэрэ тоодо уяллагадаг газарай гектар бүриһөө 17 центнер орооно таряа, 120 центнер хартааба, 250 центнер овош, 200 центнер кукурузын набуе намаа, 280 центнер зернолоодууды ургуулаха, уяллагадаг сабшалангай гектар бүриһөө 16 центнер, олон жэлэй ногооной тарилгаһаа — 22 центнер үбһэ хуряаха абаха зорилготой.

Бэшуурэй районной таряашад дээшлүүлгэдэн социалис уялга бээдэ дажаа абаа. Тэдээр 80 мянган тонно орооно таряа, 14 мянган тонно хартааба, 2,3 мянган тонно овош үйлдэбэрилхэ, гектар бүриһөө 15 центнер орооно, 110 центнер хартааба, 200 центнер овош хуряаха абахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шийдээ. Районной колхозууд болон совхозууд гүрэндэ 180 мянган центнер орооно таряа, 25 мянган центнер хартааба болон 15 мянган центнер овош худалдаха болоо.

Түнхэнэй районной колхозууд болон совхозууд 35 мянган тонно орооно таряа, 7 мянган тонно хартааба, 1,6 мянган тонно овош хуряаха, гүрэндөө 47 мянган центнер таряа, 25 мянган центнер хартааба, 10 мянган центнер овош худалдаха уялга абаа.

Хягтын районной «Родина» колхозной ажалшад гектар бүриһөө 18 центнер орооно таряа, тэрэ тоодо 19 центнер шэннисэ, 120 центнер

хартааба, 260 центнер овош, 450 центнер зернолоодууды ургуулаха абаха гэжэ шийдээ. Түнхэнэй районной Лениней нэрэмжэтэ колхозтой гшүүд гектар бүриһөө 17 центнер орооно таряа, 100 центнер хартааба, 170 центнер овош хуряаха абаха уялгатай.

Хасууртайн совхозой М. И. Шевченко хүтэлбэрилдэг лугомелиоративна отряд дажаа абанан 402 гектар хайжаруулагдал сабшалангай гектар бүриһөө 40 центнер үбһэ хуряаха абаха гэжэ шийдээ.

Хабарай тарилгын худалмэри сэг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэрэхын тула механизаторнууд болон таряашад «Госкомсельхозтехникин» худалмэрилгэдэй хамта 1980 оной апрелин 15-наа оройтуулангай тракторнууды, тарилгын болон хурьтэ эдүүрилгын машинанууды забарилжа дүүргээ, майн 1 хуртээр таряа хуряадаг бүхы комбайнуудаа, июнин 15 хуртээр үбһэ хуряаха бүхы техникээ бэлэн болгохо гэжэ шийдээ.

Үрлэ хүрэнгээ тарилгын шанарта эртэнгээ хургаха. Хабарай тарилгын худалмэри бегони болзорт, эрхим шанартайгаар үнгэрэхэ. Хурьтэ хамгаалха агротехническэ хэмжээнүүды, тарилгы ээрээшүүлэн, нарин зуруудтайгаар хурьтэ урэнгээтэй суг минеральна утгажүүлгэ хурьтэндэ оруула, тарилгаһаа нэгтэрүүлэн дараха арганууды үргэнөөр хэрэглээ, тэмээл бэлдэхэдэ тургуу технологи, таряа хуряалгы дүүргэн зуура үнгэрэхэ арганууды нэгтэрүүлжэ, хөө хаангагүй хуряалгын-транспортна комплекснууды эмхидхээ.

«Бурятсельхозхимия» нэгдэлэй коллективүүд колхозууд болон совхозуудтай хамта 1980 оной урсагада 2,2 миллион тонно органическа, 125 мянган тонно минеральна үтэгжүүл-

гэ оруулаха, 250 мянган гектар тарилгын буртаг ногоо химическэ аргаар сээрлэхэ, 10,5 мянган гектар дээрэ культуртехническэ худалмэри ябуулаха уялга абанхай.

Мэлиоративна эмхи зургаануудай худалмэрилгэдэ 3,9 мянган гектары шэнээр уяллагад болохо түхээдүүлгүүды ашаглалада оруулаха, 4 мянган гектар дээрэ уялуурин системэнүүды шээдхэн хайжаруулаха, 3 мянган гектар дээрэ намаг хатааха, 142 мянган гектар хуурай бэлэбэрилгын уялууртай болгохо, 14 мянган гектарта культуртехническэ худалмэри ябуулаха уялга абаа.

Республикийн мал ажалай худалмэрилгэдэ малай үблэжэлгы эмхитэйгээр үнгэрэхын түлөө, механизаторнуудтаа суг тэмээл нэмээ бэлдэхэ, мал ажалай продукция худалмэрилгы шадалаа хаа эхээр дээшлүүлхэ, тул олоор абажа, адууна малаа бурин бүтэн ондо оруулахын түлөө үсэд шаггаар тэмсэхэ байна.

Мал үблэхэрилхэ хэрэгтэ саашадан хайжаруулангай, тэмээлэй баады бэхжүүлхэнэй, тэмээлэй шарны дээшлүүлхэнэй, тэрэнэй хайнаар хэрэглэхэ болонхой, үйлдэбэрилгын технологи нарижуулан гуримшуулангай ашаар мал ажалай худалмэрилгэдэ 1980 ондо 75 мянган тонно мяха (амидын шэгнүүрээр), 176 мянган тонно һү, 5970 тонно нооһо, 157 миллион үндэг абахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шийдээ. Колхозууд болон совхозууд гүрэндэ адагынь 72 мянган тонно адууна мал ба шубүүды, 150 мянган тонно һү, 7760 тонно нооһо (зачтан шэгнүүрээр), 136 миллион үндэг худалдаха байна.

Малай үблэхэлгэдэ сэг соонь балдэжэ, тэрэнэ эмхитэйгээр үнгэрэхэ, 1979—1980 онуудай үблэхэлгын үгэдэ мал ажалай продуктууды үйлдэбэрилгэ ба бэлдэхэлгы дээшлүүлхэ социалис мурысөө республика дотороо үүсхэн Эздэн районной Торин совхозой коллектив үблэхэлгын харануудта үнээн бүриһөө 1600 килограмм һү хааха уялгатай.

Эбэртэ бодо мал харууһалдаг хунууд байгаа ондо 117 мянган тул абаха гэжэ гү, али 100 үнээн бүриһөө 85 тулг түлжүүлхэ, 31 мянган тонно үндэг мяха үйлдэбэрилхэ, гүрэндөө хашаргууды дунда ээрэг адегынь 350 килограмм шэгнүүртэйгээр худалдаха, шахан таргалуудада табигдахан буруу, хашаргуудай шэгнүүры сүүдэхэдэ дунда ээрэг адегынь 800 граммээр нэмээхэ гэлэн уялга абаа.

Һү хаалин фермэнүүдэй малшад үнээн бүриһөө хаагдаха хүнэй хэмжээ адагынь 1900 килограммда хүргэжэ, гүрэндэ худалдагданан хүнэй 60 процентһээ бага башы нэгдэхэ гортоор тусааха гэжэ шийдээ.

Республикийн хоншод 720 мянган хурга абаха гэжэ гү, али 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурга түлжүүлхэ, 5800 тонно нооһо үйлдэбэрилхэ, хонин бүриһөө 3,2 килограмм хуртээр нооһо хайшалжа абаха уялгатай.

Эздэн районной хоншод адагынь 138 мянган хурга абаха түлжүүлхэ гэжэ гү, али 100 эхэ хонин, энэ түлгэ бүриһөө 85 хурга томо болгохо, хургадэй шэгнүүры эхээдэ халгаха үедэ 20 килограммда хүргэжэ, 10500 центнер нооһо үйлдэбэрилхэ, хонин бүриһөө дунда ээрэг адегынь 3,3 килограмм нооһо хайшалжа абаха гэлэн социалис уялга харалханай.

Республикийн гахайшад адагынь 175 мянган поршоонхо абаха, шахан таргалуулагдажа байһан гахайнуудай шэгнүүры сүүдэхэдэ дунда

БУРЯДАЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ 1980 ОНОЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

зэргээр 400—450 граммээр нэмээхэ, 12,2 мянган тонно гахайн мяха абажа, 11,6 мянган тоннынь гүрэндэ худалдаха уялга абанхай.

Ажыхынууд хоорондын гахайн «Южний» комплексын коллектив 18 мянган центнер гахайн мяха үйлдэбэрилхэ, шахан таргалуулагдажа байһан гахайнуудай шэгнүүры сүүдэхэдэ дунда ээрэгээр 500 граммээр нэмээхэ, мяханай комбинадта 250 мянган центнер гахай тушаажа, худалдагданан гахайн мяханай центнер бүриһөө түсбөө гадуур 4 түхэригэй олзо оруулаха гэлэн дээшлүүлгэдэн уялга абаа.

Республикийн шубуушад 157 миллион үндэг, 12,2 мянган тонно шубуунай мяха үйлдэбэрилхэ, таһаа бүриһөө 229 үндэг абажа, гүрэндөө 136 миллион үндэг, 11 мянган тонно шубуунай мяха худалдаха гэжэ шийдээ. Тимхэдэ тахайгай үндэгэнэй өөрһын үнэ сэнгье 2 процентээр, шубуунай мяханай сэнгье түсбөөр хараалагданһаа 5 процентээр хямдаруулаха болоно.

Улаан-Удын шубуунай фабрикийн коллектив 5700 центнер шубуунай мяха, 57 миллион үндэг үйлдэбэрилхөөр, шубуунай мяханай өөрһын үнэ сэнгье 8 процентээр, үндэгэнэй — 4 процентээр хямдаруулаха харалаа.

Колхозуудай, совхозуудай, хүдөө ажыхын оргунуудай мэрэгжэлтэд үйлдэбэрилхэ эрдэмэй болон түрүү дий дүршлэй туйлаһанууды үргэнөөр нэбээрүүлхын, ажалай эмхидхэлгы саашадан хайжаруулахын, ажал эхтэй худалмэри үргэлжэдэн оншоһооруулахын, үйлдэбэрилгын түсхэй шэглэлтэй болгохо, томодохын ба ажыхынууд хоорондын хамжаануудай үйлдэбэрилгын байгуулхын, газар таряалангай болон мал ажалай худалмэрилгэдэй мэрэгжэлтэ шадбарны дээшлүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, хүдөө ажыхын бүхы үйлэй продукция өөрһын үнэ сэнгье хямдаруулаха арга олгохо байна.

Колхозуудай, совхозуудай, хүдөө ажыхын оргунуудай мэрэгжэлтэд үйлдэбэрилхэ эрдэмэй болон түрүү дий дүршлэй туйлаһанууды үргэнөөр нэбээрүүлхын, ажалай эмхидхэлгы саашадан хайжаруулахын, ажал эхтэй худалмэри үргэлжэдэн оншоһооруулахын, үйлдэбэрилгын түсхэй шэглэлтэй болгохо, томодохын ба ажыхынууд хоорондын хамжаануудай үйлдэбэрилгын байгуулхын, газар таряалангай болон мал ажалай худалмэрилгэдэй мэрэгжэлтэ шадбарны дээшлүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшлүүлхэ, хүдөө ажыхын бүхы үйлэй продукция өөрһын үнэ сэнгье хямдаруулаха арга олгохо байна.

Колхозуудай, совхозуудай, хүдөө ажыхын оргунуудай мэрэгжэлтэд үйлдэбэрилхэ эрдэмэй болон түрүү дий дүршлэй туйлаһанууды үргэнөөр нэбээрүүлхын, ажалай эмхидхэлгы саашадан хайжаруулахын, ажал эхтэй худалмэри үргэлжэдэн оншоһооруулахын, үйлдэбэрилгын түсхэй шэглэлтэй болгохо, томодохын ба ажыхынууд хоорондын хамжаануудай үйлдэбэрилгын байгуулхын, газар таряалангай болон мал ажалай худалмэ

УНӨӨДЭР—СОВЕТ АРМИН, ДАЛАЙН СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ УДЭР

АМАГЛАН АЖАЛЫЕ АРСАЛАН ХАМГААЛГАДА

Армийн генерал С. К. КУРКОТКИН, Оборонын министрэй орлошо, СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тылэй начальник

Совет арал, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд жэл бүхэнэй армин 23-да Совет Арми ба Далайн Сэргэй Флоадарта байндэрые тэмцэлдэ...

даг байн. Промышленна предприятинуудай барилдэ тургэдэхэ, хара ба үнгэтэ металлэй үйлдэри дээшлүүлэхэ, нефть абагта ба тэрэниие болбосоруулаа илгалта дээшлүүлэх талаар хэмжээндэ абтаан гэжээ. Оройнонгоо оборонно промшленностиин хүтэлбэри...

май транспортын сэргэшдэ далай дээрэ абаралгын албанай морягууд мүн лэ дайнай гал дүлэн соогуур эрэлхэг зориг, баатаршалгануудые харуулан.

КПСЭ-эй XXV сьездын шиндхэбэринүүдэ бодото дээрэ бэлүүлэн, совет сэргэшдэ дайшалхы хуралса...

объектүүд бии, Совет сэргэшдэ найнаар хубсагуулагдана. Солдадай гардероб соо парадта, амаралтын үдэр үмдэхэ, юрын албанда, хүдэлмэрин үедэ үмдэхэ хубсахан үлгэтэй байдаг.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР БЭЛДЭЭБДИ

ашаглалгада үгтөө. Гэр барилгын комбинат байгша онгоо олон даххартай гэрнүүдэ баржа эхилхэ. Барнүүда хэдэг эмхи зургаануудтай дундааа 34-дүүхэ тоототройда, 608-дүүхэ нүүдэл оньжоруулагдамад коллонын коллективүүд шалгарна.

Мүнөө үедэ Лунгаштадай клуб болон агитпунктнууд харуулан ойгууламжын хэрэгсэлүүдээр, хэрэгтэй номуудар, бусад элдэб хэблэлүүд дүүрэн хангагданхай. Ажалша коллективүүдтэ, совет хуунгуулин системэ тухай 80 гаран лекци уншагдаба.

Дурсалга АБЪЯА

КАВКАЗЫЕ ҮЛӨӨЛӨЛСЭГШЭДЭЙ

Манай дивизинин 960 сэргэшдэ, офицерүүд орон дээрэ гарган габыаенэ үндэрөөр сэгнэжэ, тэдэнэртэ парти, правительствын зүгтөө орден, медальнууд баруулагдаа юм.

Дайсанай бабарнаа Крымская станция сүлөөлнэй удаа манай дивизин 18-дэхи армин мээлдэ ороно юм. Тинхэдэ тус армин политотделэй начальни Л. И. Брежнев байгаа.

Гурбан нүхэд, Гурбан таннистнар

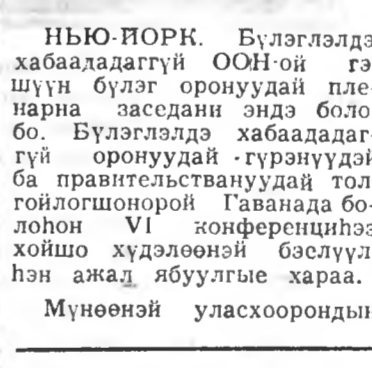
Энэ фото-сурар дээрэ — гурбан нүхэд, Тэдэнэй энгэр шэмгэлэн дайшалхы болон ажалал орден, медальнуудыи тоолоо наа, лаб 40 гаран бодохо.

Хомейнин бэшэг

ТЕГЕРАН. «Арадай ополченин неделин» февралын 23-да Иранда эхилхэ бэйланда зороулжа, импералист эзэрхэг түрмийхэй ябуулгада харуу сохилто үгэбур оройн хүн зоний алхуу талараа бэлэн байдалуудад хэрэгсэлээр хуульчаран оройн нэрэ сэргэтэй.

Хомейнин бэшэг

Холбоото Штадууд манай гол дэсан байнаар занда гэжэ тэдэ мэдүүлээ. Шахай засаг зонхилжа үедэ Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай зэргий муухайгаар хамааралсага политическэ, экономическа ба соёлэй асуудалнуудад оройн хүгжэлтэдэ наад тойбо татаган, иран арадай национальнэ хархис хүсэнүүдэй харата абуулануудые дураа гутан бууруушаага байнааа мэдүүлээ.

Хөмөинин бэшэг

Холбоото Штадууд манай гол дэсан байнаар занда гэжэ тэдэ мэдүүлээ. Шахай засаг зонхилжа үедэ Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай зэргий муухайгаар хамааралсага политическэ, экономическа ба соёлэй асуудалнуудад оройн хүгжэлтэдэ наад тойбо татаган, иран арадай национальнэ хархис хүсэнүүдэй харата абуулануудые дураа гутан бууруушаага байнааа мэдүүлээ.

Хөмөинин бэшэг

Холбоото Штадууд манай гол дэсан байнаар занда гэжэ тэдэ мэдүүлээ. Шахай засаг зонхилжа үедэ Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай зэргий муухайгаар хамааралсага политическэ, экономическа ба соёлэй асуудалнуудад оройн хүгжэлтэдэ наад тойбо татаган, иран арадай национальнэ хархис хүсэнүүдэй харата абуулануудые дураа гутан бууруушаага байнааа мэдүүлээ.

ТОЛШИ

ТАЛЫН ХУҢА ДОМО

Уужам талын дунда Урдаг бэлэй ганса хуһан. Ягаад тэрэнэй үншэрһые Ямар гэртш баталхаб?

Тэрэ холуур унжыһан Тэмээн хамбы уулаууд гү?

Тээ дэгүүр эиндэг Талын бүргэд шубуун гү?

Уни сагта, магад, Ой тайга шуула һэн гү? Ай хаатаржан ород Асаржа зорюута һуулга гү?

Үбгэд, хүгшэд хэлсэхэдээ, Унжэгэн гүлмэрһөөн мэдэнэ.

Залуухан хуһанай хажууда Золголодог байһанаа дурана.

Ган болохолонь Гандахаяа болһон, Хара халхнда Хухархана болһон Манган томо тэрэ хуһан Манай талын эзэн мэтэ, Мининьше мэдэхээр урдаг һэтэ.

Граждан дайнше — энэзгүүр үнгэрөө — тэрэ үлөө.

Гат гүймэрһе ганса модо тойрон гараа.

Халта-халта дурөөд, Харлан алданан бөөн Харсуу халхнда Хүдэржэнэндэл бүри болоо.

Баглагар бүүдүү шэлбэлээд Харбайхыса дэлгээ, Асатаһан гөшүүһэдөөн даган, Адьган набһаһад залараа. Ингэжэ бархайһан хуһан Энэ талын шэмэг бэлэй. Набһаһата тэрэ хуһа Наран эльбээд тарагша һэн, Хажуудан унаһан һүүдэр соо Хүүгэд наадан хухиһше һэн.

Баглагар тэрэ хуһан дээрэ Һара ержэ һажаша һэн. Һарууд саган толонһоонь Халхын һаргаал тарагша һэн. Эсэһэн сусанһан аяншал Энэ тогтодог байгаа. Шарга тэргын мурнууд Сараа үлөөгөөд талниһан Халхалууһан, абарууһан хунууд

Хуһанай шарха боохо. Алай шубууд эндэ Амархаяа һууха. Алаг шаазгай тэгдэ Аманай шалаа гаргаха. Харалган шуурган соо нэгэтэ Хорло басаган хонидтоё Хуһан модон доро Хоргодон амды гараа һэн.

Талын бордоһондо төврһэнэн

«АРБАНХАН ЗУРГААН НАҢАНДАА» ГЭҢЭН СТАТЬЯТАЙ ДАШАРАМДУУЛАН...

АБЯАГҮЙ ҮНГЭРХЭ ЭРХЭГҮЙБДИ!

ҮНКЭГЭН зөөлөхөн сэгүүдтэл адли халбаржа байгаа залуу үетэнийн харахадаа, үнэн зүрхэнһөө хөн байрадаггүйб. Мүнөө сагай үхибүүд хэзээ хэзээ нэйхинээ жаргалтай: дайнай хатуу харгыгаар гэхшээлээгүй, даринг гашуун нуэр үзөөгүй, үлэхсэлэн үгтэйгэй сөгье хараагүй. Урдань — сэг бэр сэгэ харгынууд, бүхнүр хургуулины үдэнүүд нэлэгтэй, пионерий ордонууд, клубууд, кружкыууд, секцинууд — тэдэнэй мэдэлдэ. Дуратай газартаа һурш, дуратай мэргэжэлээ шудалш.

Хэды тиймэшье һаань, зарим үхибүүд номоо муу-гар үзэнэ, урогуудтаа дурраггүйгөөр ябана. Энэ юунһээ болонго гэшээб? Алишье талаараа хүгжэнгэй, дэлгэр баян нимэ сагта ямар юумэнийн дутанаб? Ехшүүүлэй хөөрлөдөөн соо энэ асуудал олон дахин дундагдаа.

Үнэн дээрээ залуушуудда юумшье дутана бэшэ, харин үлүү гарана бэшэ гү? Ямар юумэн үлүү гаранаб гэжэ уншадгад гайхаха болохо.

Үлүү гобор, үнэтэйгөөр зарим үхибүүд хубсаһаа, үлүү эхээр өнхөрүүлнэ, тэдхүүлнэ. «Ори ганса үхибүүдэ дуратай соонь хубсаһуудда, эдөөлүүлжэ шадахагүй һаа, ямар эхэ, эсэгэ болонобибди», — гэжэ дурдаа бил-

тарууһан зарим түрэлхид сүхалдаха аабза. Харин энэл «билтарма дурамнай» олон-үй ушарта үхибүүдмөннай гутаана бэшэ гү?

Люда М. городской нэгэ хургуулины 9-дэхи класта һурадаг. Айлай хоёрдохи бани дүргэһэн, айл бүлэ болоһон, өөрөө үхибүүдтэй. Эхэ, эсэгтээһэн гансаараа үлэхэн Люда басаган ёһотойл эрхэ тангня үхибүүн болохойл, хургуулидаа ошоходоо, үнэтэй гоё хубсаһа ходо үндэтгэ. Хубсаһаа түргэ түргэн нэлгэжэ байдаг. Үетэн соогоо дээрлүүлшг, биб ганги зан гаргадаг. Урогуудтааһе Люда хайша хэрэгээр хандадаг, дураа хүрбэл, гэртэйгээ даабаринэ һайнаар дүргээд эрхэ, теэд тиймэ «дуран» үсөөн байдаг. Хургуулидаа эрхээдэ гоё хубсаһаа үетэндоо һайрхаха хүсэлтэй байһан шонгөөр харагдадаг. Өөрынгөө бөөин сөбөр гоёе сөл сахидаг, энэ — тэрэнэй шухалын шухала ажад, ондоо юумээр байл һонирходоггүй. Хургуулидаһе, өөрын класташье болонго байһан үйлэ хэрэгүүд тэрэнэй сэдьхэе зободоггүй. Классаа сөбөрлөхэдээ, хургуулины субботник, мурьсөөн мотын хэмжээ ябууддага хабаадахада, ходо шэнхэн хубсаһа үндэнхэй эрхэ юм.

— Юүндэ шэнэ, һайхан хубсаһаа үндэбэш, булажа болохо, — гэжэ багшынгаа хэлэхэдэ: — Гэртэм үшөө хубсаһан бин, — гэжэ омогоор басаган харюусдаг.

Үетэн басагдын Людаһээ түбэгшөөдөг. Юундэб гэхэдэ, Люда хинишье нягаагүй наадалдаг, ётголдог зантай. Тэрэ басаган үнэн сэхээр хүнтэй үлэхсэжэ шададаггүй, өөрынгөө талы харангуй.

Багшын нэгэнтэ бэшэ хургуулины формо, набтар һүсбэйтэй сабхи үндэхиень, хургуулины үхибүүдтэл адлар хубсалхынь дурадаха юм.

— Минин гэртэһин намайе дураарни хубсаһуулаха шадалтай. Би юундэ эинэһээ эрсахойб, — гэжэ тэрэнэй харюусаха.

Номдоо ханалгагүй хадань, багшын гэртэй ходо ошодог, түрэлхидтэйнь хөөрлөдөг. Тинхээдэл хамаг юумэн ойлгосотой болодог юм.

— Басагандаа дуратай юумэнь абажа, дан үлүү эрхэдүүлнэт, — гэжэ багшын хэлэхэдэ, эхэ эсэгэ хоёрынэ: — Бидэ дайнай үедэ томо болоо һэмди, үлэн хоохон, муртэй хубсаһашыгуй ябаха саг тудгаа. Гоё һайхан юумэнүүдэе зүүдэнээшье хараагүй һэмди. Кино, театр байгаагүй. Хүхкизэ, баярлах саг үсөөн байгаа. Мү-

нөө нимэ һайн сагта үхибүүдэ хашаха, хааха аргамнай үгы. Дураараа ябаг, ухаатай юм һаа, томо болоходоо, өөрөө хуу ойлгоно аабза.

«Хулэг болохо — унаганһаа, хүн болохо — баһаһаа» гэжэ арал зон дэмь хэлэдэггүй. Үхибүүдэ үшөө үлэхсэжэ хэбтэхэнь эхилжэ хүмүүжүүлжэ юм гэжэ элнэ эхэ эрдэмтэд һурдаг. Нарай үхибүүд юумшье ойлгоногүй гэжэ эндүүржэ болохогүй гэжэ инсхологууд хэлэдэг. Үхибүүдэ анал хүлээжэ һургаа гэхэ хүмүүжүүлгын шухалын шухала арга гэжэ мэдэхэ совет багша А. С. Макаренко тоолодог байгаа.

Нээрэшье, бишыханһаа ажал хэжэ хураагүй хүндэ хожомоо ажанухань хүндэ хэн лэ байха болоно бшуу. Эхэ, эсэгынгээ хажууда ходо байхагүй. Хэн намда түрэлхэб, хэн минин түлөө ажал хэжэб гэжэ бодохо ябаха болоно гү? Хүнэй туһаламжаар, хүнэй тэдхэмжээр ябадаг хүн арал зондоо, Эхэ орондоо эхэ туһа хүрэхэ гү? Эхэ, эсэгынгээ ашье Люда басаган хэды шэнхэнээр харюулаха хүн болохо? Мүнөөһөө тэрэнэе гамнажа, өөр тээшнэ үлэхсэжэ айна байһан гэртэйнь басаганһаа эрээдэ үгыүүлнэ ха юм.

Дан харюусалгагүй, болэн

эсэгэнэр ходоодоо эгидэгдэг, найдадаг, хүндэлдэг. Эхэ, эсэгэнэрэйнгээ хинсхүүлэн улаан тугые улам дээшнэ үргэн, үн саанарнай эрээдүйн сэлмэг руу шармайха гэжэ омогорхон хүлээнэбди. Нэгэн хоёр ушарһаа болонго, «эхэ, эсэгэнь үхибүүдэйнгээ сэдьхэлье ойлгожо шаданагүй» гэжэ эрид хэлэжэ болохогүй гэжэ һанардана.

Этигэты, найдагы, хүндэлэгты гэхынгээ урда, эдиршүүл, хүнэй үнэн тингэхээр бээ харуулагты, һайн, хэрэгтэй юумэ хэгты, тинхэдтэй этигэлшье эрхэ. Тингэдтэ Люда шэнги хүнүүдтэ зааханшье юумшье найдажа болохо байна гү? Гэртэһиниень гэртэй гөхөбди. Харин залуушуул, үетэнниень хажууур энэ үедэ ябанаб? Залуушуул баһал эхэ харюусалга урдаа табиха ёһотой.

Бидэ — совет хүнүүд оршон тойрон боложо байгаа бүхнүр юумэндэ хамаатайбди, үшөө саашань хэлээ һаа, хари гүрэндэһе боложо байгаа юумэнүүд манай анхаралы татаха ёһотой. Людын гэртэһинэй, Людын түлөө бидэнэй оролдоггүйдэ, хэн оролдохоб? Нэгэ сэгэн хүнэй үгые ондоошолон, ингэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ: муу муухайһаа, гурим журам эбдээшдээ бу айты, харин абяагүй хажуугарнь үнгэрөөшдөө айты, тэдэнэй абяагүй зүбшөөлөө боложо, муу юумэн бин!

Н. ЦЫБЕНОВА.

УБЭЛЭЙ XIII ОЛИМПИАДАДА

ЛЕЙК ПЛЭСИД. (ТАСС). Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри убэлэй XIII Олимпиадада улам шанга тэмсэл болоно.

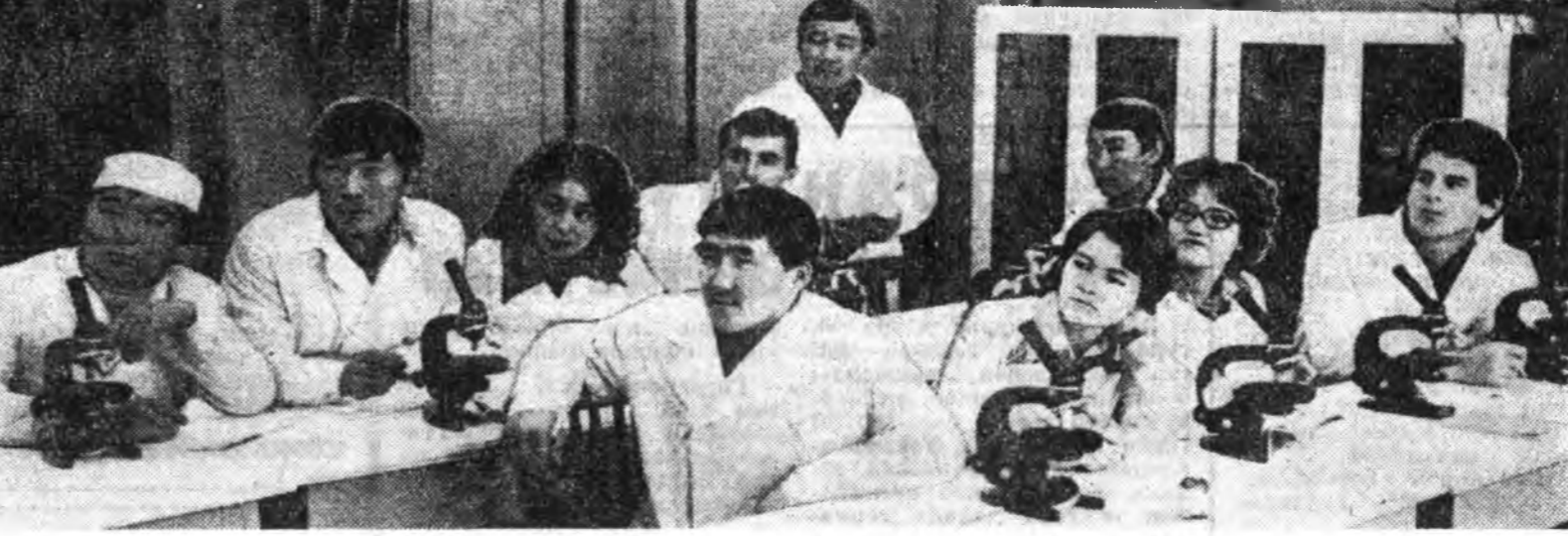
Эхэнэрнүүдэй дунда конькигаар 3.000 метртэ урндаан һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Эндэ Норвегийн 20 наһатай конькишан Бьерг-Ева Пенсен 4 минута 32,13 секундта саг харуулжа, түрүү һуури эзэлэ. Энэнь олимпийскэ шэнэ рекорд болоно. ГДР-эй түлөөлэгшэ Сабине Беккер — мүнгөн, СССР-гай спортсменка Бет Хайден бронзо медальяр шагнадаһан байна.

Эхэнэрнүүдэй дунда санаар 4 х 5 километр астафетэд ГДР-эй суглуулагдалмаал команда (Марлис Росток, Карола Андинг, Вероника Хессе, Барбара Петцольд) 1 час 02 минута 11,10 секундта саг харуулжа илаһан байна. СССР-эй санашад (Нина Валдычева, Нина Рочева, Галина Кулакова, Ранса Сметанна) — хоёрдохи (1.03.18.30), Норвегийн түлөөлэгшэд гурбадахи луурида гараа.

Хадаһаа санаар һолжоролгын ехэ слаломда Ханни Венцель (Лихтенштейн) 2 минута 41,66 секундта саг харуулжа, эхэнэрнүүдэй дундаһа илаба. Энэ хадаа Ханни Венцелин абаһан хоёрдохи медаль болоно. Тэрэ хадаһаа хурдан түргөөр һолжоролгодо мүнгэн медальяр шагнада һэн. ФРГ-гэй түлөөлэгшэ Ирен Эшплс, Францин спортсменка Перрин Пелен гэгшэд удаадахи һурунуудые эзэлбэ.

Американ конькишан Эрик Хайден Олимпиадин нааданай түхэдэ эршүүлэй дундаһа түрүүн дүрбэн алтан медальяр шагнада. 1500 метртэ уридахада, тэрэ 1 минута 55,44 секунда саг харуулжа, олимпийскэ шэнэ рекорд тогтоогоо. Норвегийн спортсменгүд Кай-Арне Стенсхеммет — мүнгөн, Терве Андерсен бронзо медальнуудаар шагнада.

Хоккеистүүдэй мурьсөөн шанга тэмсэлдэ үнгэржэ, сугларашадые эхэтэ һонирхууһана. Канадын командые 6:4 тоотойгоор (1:1, 1:2, 4:1) шүүжэ, совет суглуулагдалмаал команда түгсэхэлэй нааданда гараа. Голландиниин спортсменүүдые 10:3 тоотойгоор илаһан Финляндиниин команда чемпиной нэрэ ээргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлдэ үргэлжлүүлжэ. Нүгөө бүлэгтэ ФРГ-гэй түлөөлэгшэдые 4:2 тоотойгоор илаһан США-гай, мун Чехословакиин хоккеистүүдые мун лэ нимэ тоотойгоор шүүһэн Швециниин суглуулагдалмаал командалууд түгсэхэлэй нааданда гараһан байна.

ХУДӨӨ АЖАХЫН ДЭЭДЭ ХУРГУУЛИДА

Мүнөө үедэ Бурядай ху-дөө ажахын институтай 7 факультетдэ 5500 гаран студентнэр һурана. Харин тус институтай бин болон жэлдэ оройдоо 48 студентнэр һурадаг байгаа гэжэ һануулаха һонирхолтой. Ху-дөө ажахын институтай байгуулагданаһаа хойшо 10 минта гаран ветеринарна врач, эрдэмт агроном, зоотехник, зооинженер, экономист болон инженер механикууд бэлдэгдээд, мүнөө үедэ оройнойман олохон област, хивээр, республикануудта хүдэлжэ байһан.

Жэл бүхэндэ институтай үнэнхэ түхэл, материална үндэһэн һуури һайжарна. Студентнэрий мэдэлдэ һаруул һайхан аудиторинууд, хамтын байранууд, библиотекэ гэхэ мэтэ бин. Ерээдүйн мэргэжэлтэдые эрдэм түгэс

Бурялшүү

Мүнгэлиг долгёороо мирал-дэһан номин хүхэ Байгалай эрье зүбшан, Баклаанай хушунһаа эхилэн, Снежинэ гэжэ тохой хүрээр нэмжһынэн Кабанскын районы харьяата газар дайдаар ара норгояа тэбхилгэн, һэтэ гараһан Хамар-Дабанай хүбшэ тайга ан гурөөлөөр яһала баян даа. Нуга тохойнуудтай нугаран сэнхирлэһэн олон тоото нуур, сөөрэмүүдэн нугаһа, заганаһа, үнэтэ арһатай ондатраар ямар элбэг бэ! Газар, уһан — байгалингаа энэ баялыгыө нүдэингөө сэгзы мэтээр гамнажа, улам арьбадхаха, аршалан хамгаалха талаар ажал ху-дэлээрэ зорюулан ябууддаг эрлээр зоригтой эдбхитэдэй энда жэл бүри олошоржо байһаные ойлгоходоо, харахада баясаа бэлэйб. Эдэнэр ху-дөө ажаһаа сагта — хүйтэ, нойтон хамаагүй, хүбшэ тайгын хүндүүдтэй хубиршагүй шэмэг болон сээрхэн бээтэй буга хоогоон, ан гурөөлэй бүри олошорхын тула мяхаша шуһаһа арьатаһаные мар-жан барижа ходоха хүдэлмэрэз таһалдуудлагуйдөө муг-таалтай. Тэрэһэлэн ноууса хулгайгаар агнуури хэжэ, байгаа-лиин баялыгыө дундаршагүй гээд лэ тэрэндэ хохидол ушаруулагшэдые мурзан хэзэһын тула эндыхэ эдбхитэд юм нэ-тэрүүгээр ажалладаг юм.

Тэрэнэй аша туһаар хулгай агнуури хэжшэд тэрэ дороо балшыса баригдана. Няхан эндэ албан хэрэгээрэ абаха-дамич, хулгайгаар агнуури хэ-һэн Кабанскын коопзепропром-хозой штатна аңгуушан Алек-сандр Коритовые барһан бай-на. Теэд штатна аңгуушан ая-на, яахандаа хулгайгаар агнуури хэ-хэ болоо юм гэжэ гайхаха гэлбэбэ гү?

...Энэ хун араатдые ол-зоборилхоодоо, нилээд дүршлэ-тэй болонхойн мэдээжэ ааб-дээ. Урдандаа уялгага ажаллаа урғаштайгаар бэлүүддэг бай-ганинь тэрэнэй дүршэлые элрүүллэ ха юм.

Хамтын хэрэгтэ хоро хүр-гэд Коритов Александрэй хул-гайгаар хэһэн агнуури дэлгэ-рэнгигээр хөөрхэдэ иимэ.

Агнуури гээшэ өөрин хаһа болзортой, гурим заршамтай байдаг. Энэниие һайн мэдэхэ байбашье һаа, Александр Ко-рытыв хомхой хобдогой хал-тирхай харгыда орожо, ямар-шье зүбшөөл абангүй агнуури хэдэг байба бшуу.

Аңгуушанай билдэтшэе һаа, баабай алаха зүбшөөл, лицен-зигүй Александр Корытов ноу-са хулгайгаар агнуури хэжэ үе-дөө хүбшэ тайгын гүн соо бааб-байн мур үла обворжо, хэдэн модоной заида хойноһоноо мұшхэн дахасалдаа. Мур улаа мұшхүүлжэ ябаһан баабайшье хүсэгдэжэ, мэргэн аңгуушанай туулан һомондо тудагдахада адалган унаа ааб даа.

«Амарханаар баригдал бол-лишин. Арһынь анда нүхэдэ үлүүдэр дахасалдаа һаамни, алтанһаа үлүүгээр сэгизжэ абхал. Мүнөөшини үнэтэй арһанай үнэ сэн үдэр бүри нэмжэ байна ха юм» гэжэ бодомжлоходоо, бү-ри олзууржаха, эмшение барһан тэрэнэй эдиэхэ үбэршлэхэ сэдьхэлын улам хүсэтэйгөөр соробилжо, заабол эрьбэн бэдэржэ унагааха хүсэлдэ аб-таа гээшэ. Хүбшэ тайгын хуу-ли заршам һайн мэдэхэ Ко-рытыв харалһанаа хүсэгдүү-шэ ааб даа. Тэрэ уданшегүй үшөө нэгэ баабай ходожа, адэр томо арһынь, арьбан эхэтэй махынь амбартаа

оруулаад байһанаа балшыса баригдэб гэшээ. Энэһнээ гад-на Александр Корытов хэрмэ, һолонгыноо арга хулида ёһоорнь бэлдэхэлэй пунктда тушаадеггүй, харин хажуу тээ-шнэ хара наймаанай харгыгаар

БАЙГААЛИН БАЯЛИГТА ОБТОГШОД

хүдэлдажа, хүхэлбэ үнгэтэй хорин табанай купорануудые хубхытэр хармаанладаг байһа-нинь элээрэ.

Байгалин баялигта обтожо, бариншайхан үзүүриые бахин барихысэ хүсэжэ абаһаар Бал-шыса баригдана Кабанскын районы коопзепропромхозой штатна аңгуушан Корытов Алек-сандрай хомхой хобдог хэрэг үйлэнуудынь иимэ байба гэ-жэ эндэ тобшо тэдгээр бэй-шэгдэбэ. Энэ хүнэй хулгай аг-нууриин элрүүүлдэгдэхэдэ, имар-хуу юуман дахадэ бу үзэгдэ-гүй гэжэ бодомжоло байн гэһинэй, Бобков Василий Нико-леевич алдартай, Түхэнэй районы Хойморой сельпогой когегарай туһалтай баһа нэгэ хүйхэрэй харгата хэрэгэй харгын хагдһынь мэдэбэ. Тэрэ сүл-сөө сагтаа ондатра элбэгтэй Ойбонин нуурай эрьбээз холо-дохой болһон хүн байшоо.

Хулгайгаар агнуури хэжэ, үнэтэ арһатай ан араатдые ходохада, тэдэнэр гүрнэдэ, илангаяа эрээдүйнөө үетэндэ эхэхэн хохидол ушарууһна бшуу.

Бобков сүхээр эхэ нуурай эрь-ээрхи хүндэй эхэ урхайынь ба-дэржэ олоод, занга, калкануу-даа залан табижа, олзобори-лоо бшуу.

Ноуса хулгайгаар агнуури хэжэ, үнэтэ арһынь үбэршлэ-хэһөө гадна нуурай эрьээр хубэ оморшо суглуулажа ба-ринан орборхон гэрхэнүүдэи-еһе буга һама һандаргажа, бу-лай эхэ хохидол ушарууһаа.

Кабанскын районы штатна аңгуушан Корытовһоо эхилээд, Хойморой когегар Бобков мээ-тэний хүйхэр хулгайшадэй хөр-то үйлэнуудые эзбүүрхэжэ, зоной урда эзмээ амасһай гэгһэн һанамжатай гэртээ буса-жа, ажалдаа эрхээдэн, элдэб олон бэһгүүдэ хубыжэ хэб-тэб. Заһаһаан абажа унша-хада, заримандан һайн юумэн тухай хэлэгдэһэн, нүүгөөдэн байгалин баялыгыө аршан хамгаалха бүүдэ зоной хэрэгые бүүдүүлгээр бүзэрла-даг хулгайшад тухай бад гэжэ баримтанууд дээрэ үндэһэлэн бэһгэдэхэй байгаа.

Тодорхойлол, Прибайкалин районодо ажануудаг Алексей Алексеевич Помулев таһарша-гүй танил болоһон Леонид Фи-липпович Хмелевойгоо нэгэ-дээд, агнуури хэжэ зүбшөөл, ли-цензи, путивкошегүйгөөр хубэ-шэ тайга гараһанаа баригдана байба. Мун мушо үеин агуу барилга болохо БАМ-эй барил-гаһан нэрэтэй, Хойто-Байгалай районы Шэнэ Уян тохсондо ажануудаг, «Забалстроймеха-низация» трестин 138-дахи ам-хотолониниин электр-гагнууршан Иван Иванович Кусовой сүл-сөө сагаа байгалин эсбэрые найхашан үнгэрэгдэ бэшэ, ха-рин тодо мэргэн бүүгаа үргэ-лөөд, занга калкануудаа абе-жо, ан араатдынь хороодог байһанынь тодорхойлодоо.

Ингэжэ хулгайгаар агнуури хэ-жэ, олоной зөөриие үбэршлэ-дэг байһан Иван Кусов агнуу-риин билдгүйгөөр нэгэ булга, табан хэрмэ, гурбан онголи олзобориллоод байһанаа бариг-даа юм.

Хулгайгаар агнуури хэжэ, үнэтэ арһатай ан араатдые ходохада, тэдэнэр гүрнэдэ, илангаяа эрээдүйнөө үетэндэ эхэхэн хохидол ушарууһна бшуу.

СЭНХ

СОВЕТ АРМЫН СЭРЭГЭЙ ИГЭГЭДЭХИ

Москва, 1-дэхи гып програм «Время»-ы үбэлэй XIII — Граждан дуунууд.

Улаан-Үдэ кел — 3-дахин грамма. «Р»-ын

Москва, 1-дэхи пини үбэлэй Шэнэ Хоккей надынь. Эрхэдэ хүрэй хууль-дэй улаан-үдэ гып 12.20 — «Светл» урвас. 12-дэхи адли дител» миягад шалхы нүхэ зүлжэ хууль. 1-дэхи мо пини үбэлэй Шэнэ Хоккей. Түрэн хуу-хабаадаха үнэтэй командалуудың 3-дахин хууль. П. И. Чапуров П. 16.00 — Мунгуушанай пуугашадай ошн. ховно Сэмүүдэ кандидат 1-дэхи буу уулаага. С. И. Бу-линн ордо бижилэ 22-то болон Шенэ-тагдан дам Олоо. — «Мун»-иһа ша-минн ба Умтоо, 3-дой һайнда хото-ронин муг адли Арминг мот коткин үе — Совет Ар — Останн

нэ студия үеи рэй үдэш «Ше-мя». 21-дэхи үбэлэй XIII — Останн

нэ студия үеи үдэш Шэнэ һово

Р. Б. Б.